

ŠETŘENÍ O ZNALOSTI/POVĚDOMÍ SYSTÉMOVÝCH PRVKŮ U CÍLOVÉ SKUPINY

Manažerské shrnutí

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

1. PŘEDMLUVA

Předmětem dotazníkového šetření bylo realizovat pro Národní pedagogický institut ČR (NPI) průzkum týkající se znalosti/povědomí o systémových prvcích Národní soustavy kvalifikací (dále také „NSK“). **Cílem projektu bylo zjistit úroveň povědomí nejen o systému NSK jako takovém, ale zejména o způsobech jeho využívání/nevyužívání. Výsledky šetření pomohou v určování dalšího směřování NSK tak, aby byl maximálně využit potenciál tohoto systému, a to i s ohledem na regionální specifika.** Kromě zjišťování v oblasti povědomí byly pokládány i otázky na praktické využívání této soustavy, a to u třech cílových skupin. Mezi cílové skupiny tohoto šetření patří:

- střední a vyšší odborné školy;
- zaměstnavatelé;
- krajské pobočky a určená kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR (dále také „ÚP ČR“).

Druhé kolo dotazování bylo realizováno od ledna do března roku 2023 a předcházelo mu 1. kolo, které probíhalo od září do listopadu roku 2021.

V rámci druhého kola šetření bylo osloveno 1227 středních a vyšších odborných škol (v kategoriích E, H, L0, L5, M, K a N). Požadovaná minimální návratnost byla 80 %. **Do dotazníkového šetření se zapojilo 998 škol** a bylo tedy dosaženo požadované návratnosti, která dosáhla úrovně 81,3 %. Získání požadované návratnosti bylo u této cílové skupiny velmi obtížné a celkově nejnáročnější ze všech 3 cílových skupin. Důvodem je, že školy jsou soustavně zatíženy velkým množstvím dotazníků a dalších šetření se již účastnit nechtějí.

Druhou cílovou skupinou pro toto šetření byli zaměstnavatelé. Požadovaná návratnost dotazníku byla minimálně 100 subjektů z každého kraje z různých odvětví (stavebnictví, strojírenství, potravinářství, služby, pečovatelské aj.) V každém kraji muselo také být minimálně 20 firem zaměstnávajících nad 100 pracovníků. Všechny tyto podmínky byly splněny a **podařilo se získat 1 455 vyplněných dotazníků od zaměstnavatelů, z toho 419 firem v roce 2023 zaměstnávalo více než 100 zaměstnanců.**

Třetí a poslední cílovou skupinu tvořila pracoviště Úřadu práce ČR, která se aktivně věnují oblasti rekvalifikací, resp. je v rámci těchto pracovišť vyčleněn alespoň jeden pracovník na tuto agendu. Celkem se touto agendou zabývá 14 krajských poboček a 76 kontaktních pracovišť ÚP ČR. Cílem bylo oslovit jednotlivé pracovníky na kontaktních pracovištích ÚP ČR a na informačních a poradenských střediscích (dále také „IPS“) Úřadu práce ČR. Celkem tak byla získána za tuto cílovou skupinu **zpětná vazba od 233 pracovníků ÚP ČR** a celková návratnost byla 94 % relevantních krajských poboček a kontaktních pracovišť.

V průběhu šetření byla využívána kombinace metod online dotazování (CAWI) a telefonického dotazování (CATI). Sběr dat prostřednictvím obou výše uvedených metod byl realizován paralelně. Metoda CATI byla využita pouze pro cílové skupiny středních a vyšších odborných škol a zaměstnavatelů.

klíčové administrativní zjednodušení autorizačního procesu a zvýšení povědomí o systému NSK mezi zaměstnavateli, které je velmi nízké, což potvrzují výsledky pro cílovou skupinu zaměstnavatelů.

Zaměstnavatelé

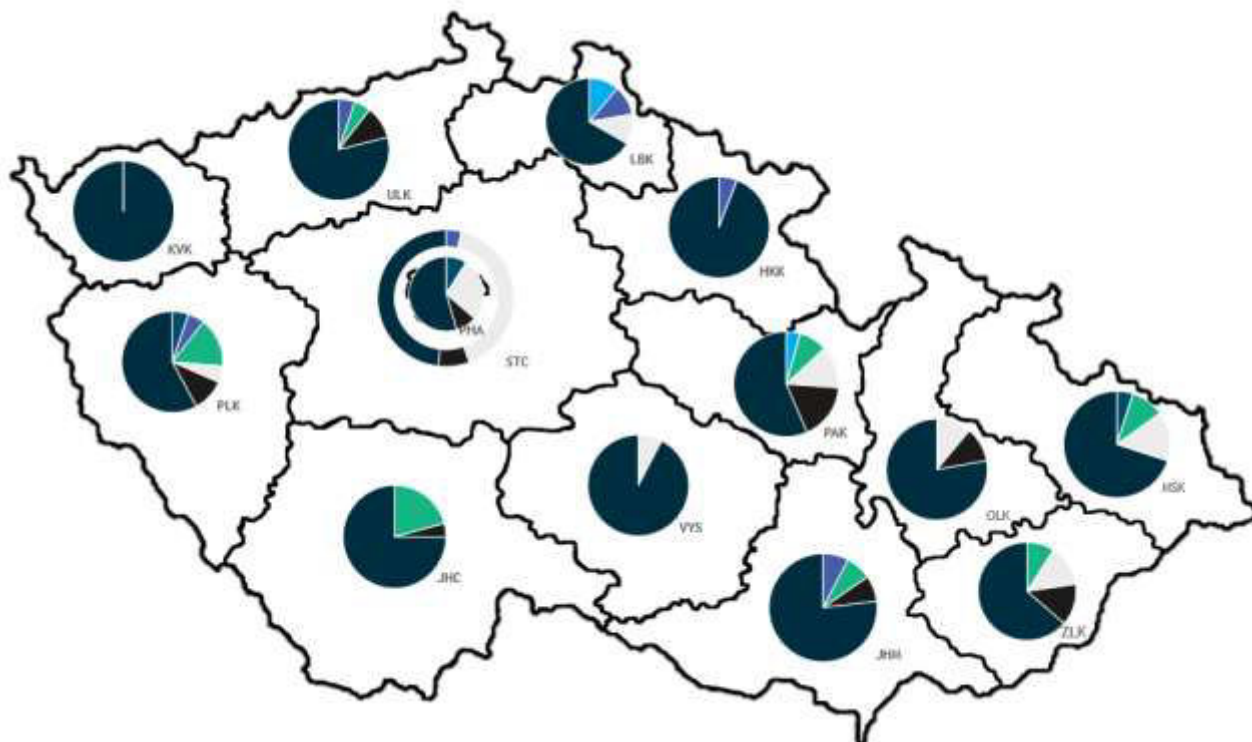
NSK zná 35 % zaměstnavatelů (spíše ve větších společnostech). Podstatným zjištěním je, že **NSK využívá pouze 10 % zaměstnavatelů**. Nejvíce je NSK známa a využívána v Moravskoslezském, Zlínském, Středočeském a Ústeckém kraji. Míra využívání je však i v těchto krajích velmi nízká.

NSK je mezi zaměstnavateli nejvíce **využíváno za účelem popisu pracovní pozice (39 %)**, **účelem výběrového řízení a náborem zaměstnanců (23 %)** nebo **za účelem vzdělávání zaměstnanců (16 %)**. U zaměstnavatelů s více než 100 zaměstnanci bylo časté i využívání za účelem **klasifikace zaměstnání / statistické účely (15 %)**. V rámci samostatné otázky pak 19 % respondentů uvedlo, že **profesní kvalifikace jsou rozhodně využitelné při formulaci požadavků na přijímané zaměstnance**. Výrazná většina zaměstnavatelů se současně domnívá, že **profesní kvalifikace či jejich části jsou využitelné pro vzdělávání, hodnocení či adaptaci zaměstnanců (64 %)**.

Úřad práce ČR

V grafech níže je znázorněno vyhodnocení otázky: „Do jaké míry máte znalost o Národní soustavě kvalifikací?“. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že významná většina pracovníků kontaktních pracovišť a krajských poboček ÚP ČR Národní soustavu kvalifikací zná a využívá (70 %). Dalších 7 % pracovníků tuto soustavu využívalo v minulosti. Dále 7 % a 12 % pracovníků plánuje nebo zvažuje využití. Ze všech krajů pouhé 1 % zvolilo možnost „NSK neznáme, nikdy jsme o ní neslyšeli a ani ji nevyužili“. Nejvyšší znalost je v Karlovarském kraji, kde všichni dotazovaní pracovníci uvedli, že NSK znají a využívají. Naopak nejnižší znalost a využívání NSK (55 %) byla u Hlavního města Praha. Fungování poboček ÚP v Praze je specifické a vliv na výsledek může mít i faktor větší fluktuace zaměstnanců.

- NSK známe a využíváme
- NSK známe, nevyužíváme ji, ale využili jsme ji v minulosti
- NSK známe, nevyužíváme ji, ale plánujeme ji využít
- NSK známe, nevyužíváme ji, ale zvažovali jsme využití
- NSK známe, nevyužíváme ji a ani jsme nezvažovali její využití
- NSK neznáme, nikdy jsme o ní neslyšeli a ani ji nevyužili

Současně však bylo zjištěno, že **celkem 55 % pracovníků hodnotí znalost praktických možností NSK jako částečnou (nikoli detailní)**. Největší detailní znalost uvedli zaměstnanci v Karlovarském kraji (71 %). Nejnižší naopak zaměstnanci v kraji Plzeňském (21 %). Pouze 6 % respondentů uvedlo, že si spíše nejsou vědomi možnosti využití. Nikdo nevedl, že by si vůbec nebyl vědom, jak lze prakticky NSK využít. Z výsledků dotazníkového šetření pak vyplývá, že **NSK využívá při poradenské práci s klienty pravidelně 44 % pracovníků, nepravidelně (příležitostně) pak 52 %**.

Výsledky, které se vztahují k uplatnitelnosti klientů se zkouškou z profesní kvalifikace, oproti klientům s jinými rekvalifikacemi na trhu práce, jsou z pohledu Národní soustavy kvalifikací jednoznačně pozitivní. Pouze 1 pracovník (z Olomouckého kraje) uvedl, že by byli klienti Úřadu práce ČR, kteří disponují zkouškou z profesní kvalifikace, horší v porovnání s klienty absolvujícími jiné dostupné rekvalifikace. **Naopak pro 7 % pracovníků ÚP ČR jsou tito klienti rozhodně více uplatnitelní na trhu práce**. Dalších 43 % se domnívá, že jsou tito klienti spíše lepší ve smyslu jejich uplatnitelnosti na trhu práce.

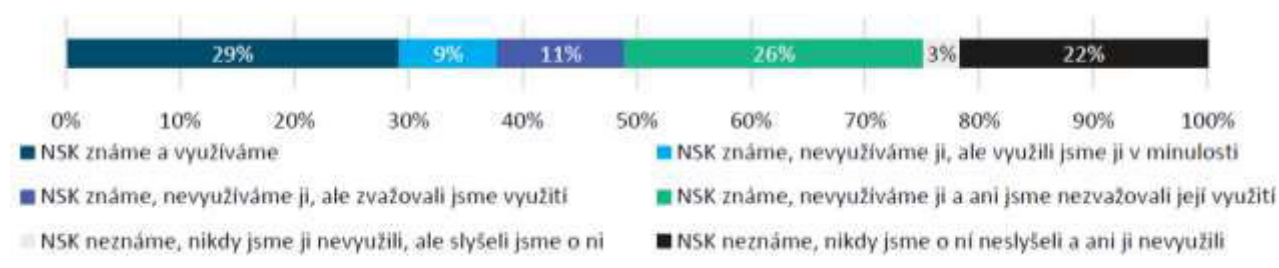
Srovnání mezi 1. a 2. kolem

Ze srovnání mezi 1. kolem, které bylo realizováno od září do listopadu roku 2021 a 2. kolem, které probíhalo od ledna do března roku 2023 vyplývají níže uvedené závěry.

Střední a vyšší odborné školy

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že v 1. kole 75 % dotazovaných ze středních a vyšších odborných škol uvedlo, že NSK znají. V kole druhém toto procentuální zastoupení vzrostlo na úroveň 77 %. Při srovnání míry využívání NSK však došlo k poklesu z 29 % na 22 %. Mezi 1. a 2. kolem šetření byla však přidána varianta odpovědi „NSK známe, nevyužíváme ji, ale plánujeme ji využít“, která byla zvolena 9 % respondentů. Za pozitivní posun lze považovat, že v 1. kole šetření 22 % respondentů uvedlo, že NSK neznají, nevyužívají a ani nikdy o NSK neslyšeli a 2. kole těchto respondentů bylo pouze 8 %.

Výsledky znalosti a využívání NSK v 1. kole:

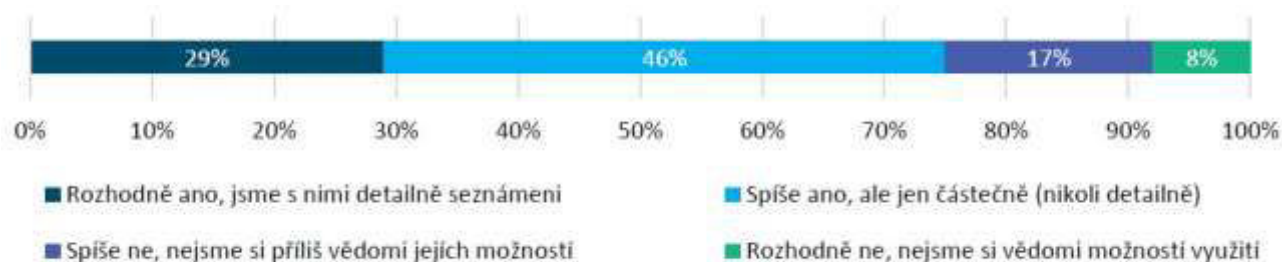

Výsledky znalosti a využívání NSK ve 2. kole:

Při srovnání praktických možností využití NSK v otázce „Znáte konkrétní praktické možnosti využití NSK?“ vyplývá následující. V 1. kole variantu odpovědi „Rozhodně ano, jsme s nimi detailně seznámeni“ zvolilo 29 % respondentů. Ve druhém kole byla detailní znalost praktického využití NSK o 6 % nižší. Dále v 1. kole variantu odpovědi „Spíše ano, ale jen částečně (nikoli detailně)“ odpovědělo 46 % respondentů. Ve druhém kole svou znalost jako částečnou ohodnotilo 42 % respondentů.

Výsledky znalosti praktických možností využití NSK v 1. kole:

Výsledky znalosti praktických možností využití NSK ve 2. kole:

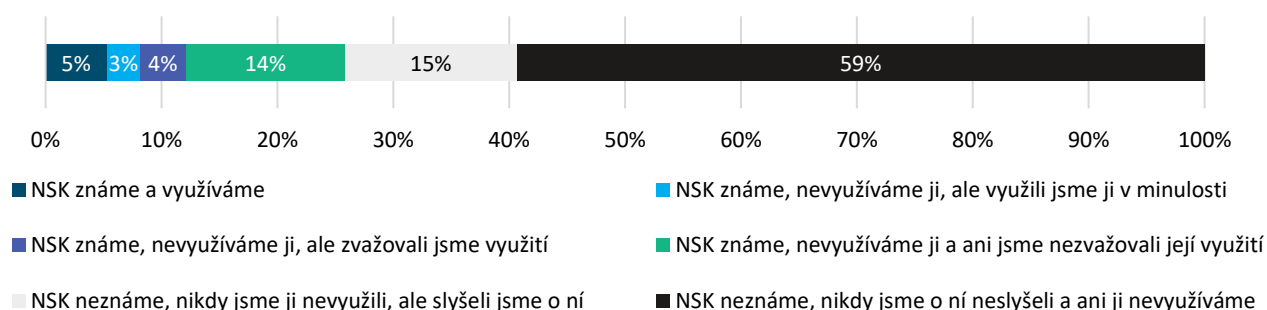

V 1. kole dotazníkového šetření mezi nejčastější možnosti využití NSK patřila nabídka vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů a tvorba školních vzdělávacích plánů (dále jen „ŠVP“). Ve druhém kole byly nejčastější možnosti využití NSK shodné s prvním kolem.

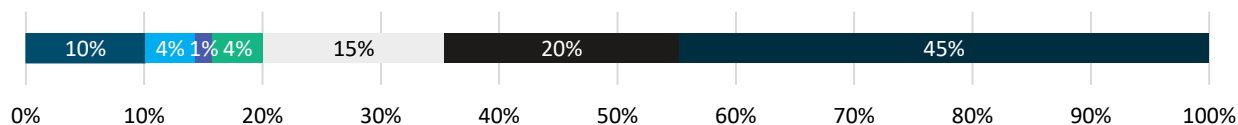
Zaměstnavatelé

Z dotazníkových šetření vyplývá, že v **1. kole 26 %** respondentů z řad **zaměstnavatelů uvedlo, že NSK znají. V kole druhém tento poměr vzrostl na úroveň 35 %**. Při **srovnání podílu respondentů, kteří NSK znají, a i využívají, došlo k nárůstu z 5 % na 10 %**, což lze považovat za významný přírůstek. Naopak podíl zaměstnavatelů, kteří uvedli, že **NSK neznají, nevyužívají a ani nikdy o NSK neslyšeli poklesl z 59 % na 45 %**. Na zvýšení povědomí a využívání NSK měly významný podíl workshopy v rámci projektu UpSkilling, které se odehrály ve dvou vlnách v každém kraji.

Výsledky znalosti a využívání NSK v 1. kole:

Výsledky znalosti a využívání NSK ve 2. kole:

- NSK známe a využíváme
- NSK známe, nevyužíváme ji, ale využili jsme ji v minulosti
- NSK známe, nevyužíváme ji, ale plánujeme ji využít
- NSK známe, nevyužíváme ji, ale zvažovali jsme využití
- NSK známe, nevyužíváme ji a ani jsme nezvažovali její využití
- NSK neznáme, nikdy jsme ji nevyužili, ale slyšeli jsme o ní
- NSK neznáme, nikdy jsme o ní neslyšeli a ani ji nevyužíváme

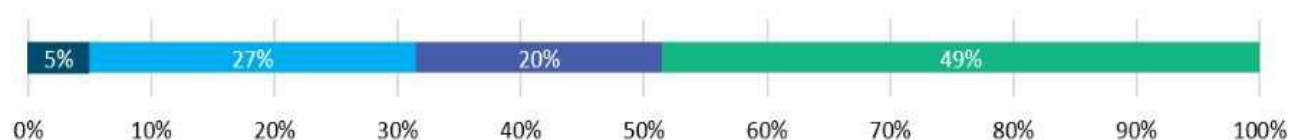
Ze srovnání znalosti praktických možností využití NSK v otázce „Znáte konkrétní praktické možnosti využití NSK?“ vyplývá následující. **V 1. kole** variantu odpovědi „Rozhodně ano, jsme s nimi **detailně seznámeni**“ zvolili **3 %** respondentů. **Ve druhém kole** již **detailní znalost mělo 5 %** respondentů. **V 1. kole** variantu odpovědi „Spíše ano, ale jen **částečně (nikoli detailně)**“ odpovědělo **15 %** respondentů. **Ve druhém kole** svou **znalost jako částečnou ohodnotilo 27 %** respondentů. Je tedy patrné, že došlo k nárůstu ve znalosti praktických možností využití NSK mezi jednotlivými koly šetření.

Výsledky znalosti praktických možností využití NSK v 1. kole:

- Rozhodně ano, jsme s nimi detailně seznámeni
- Spíše ano, ale jen částečně (nikoli detailně)
- Spíše ne, nejsme si příliš vědomi jejich možností
- Rozhodně ne, nejsme si vědomi možností využití

Výsledky znalosti praktických možností využití NSK ve 2. kole:

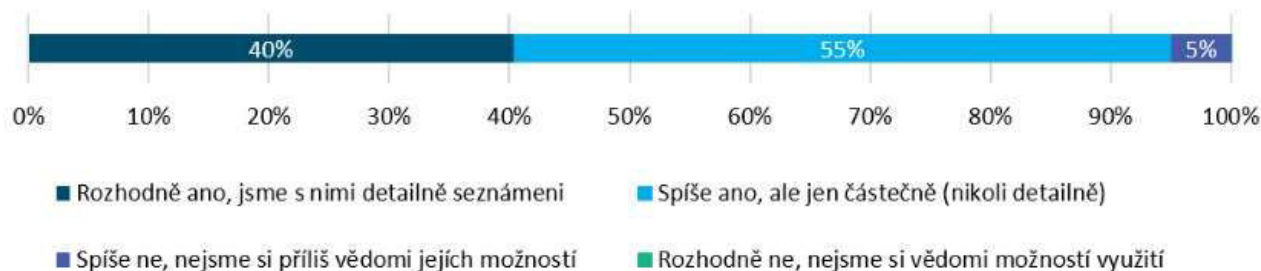
- Rozhodně ano, jsme s nimi detailně seznámeni
- Spíše ano, ale jen částečně (nikoli detailně)
- Spíše ne, nejsme si příliš vědomi jejich možností
- Rozhodně ne, nejsme si vědomi možností využití

Nejvíce respondentů v 1. i 2. využívali NSK za účelem popisu pracovní pozice. V 1. kole druhou nejčastější variantou byla klasifikaci zaměstnání a statistické účely, na rozdíl od druhého kole, kde to byly souvislosti s výběrovým řízením a náborem zaměstnanců.

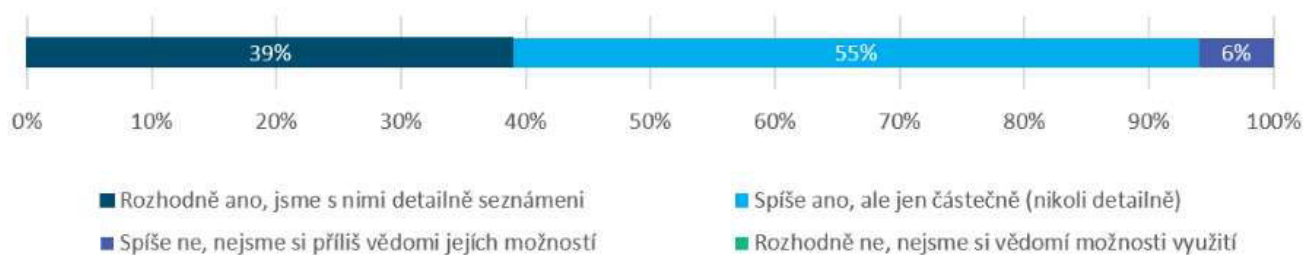
Úřady práce

V případě **pracovníků** určených kontaktních pracovišť a krajských poboček **Úřadu práce** ČR naprostá **většina dotazovaných pracovníků v 1. i 2. kole šetření uvedla, že zná NSK i praktické možnosti jejího využití. Výsledky se lišily pouze minimálně.** Při srovnání odpovědí na otázku „Znáte konkrétní praktické možnosti využití NSK?“ vyplývá následující. Detailní znalost konkrétního praktického využití NSK (varianta odpovědi „Rozhodně ano, jsme s nimi detailně seznámeni“ se lišila mezi koly o jeden procentuální bod (95 % a 94 %) a částečná znalost (varianta odpovědi „Spíše ano, ale jen částečně (nikoli detailně)“ byla v obou kolech totožná na úrovni 55 %.

Výsledky znalosti praktických možností využití NSK v 1. kole:

Výsledky znalosti praktických možností využití NSK ve 2. kole:

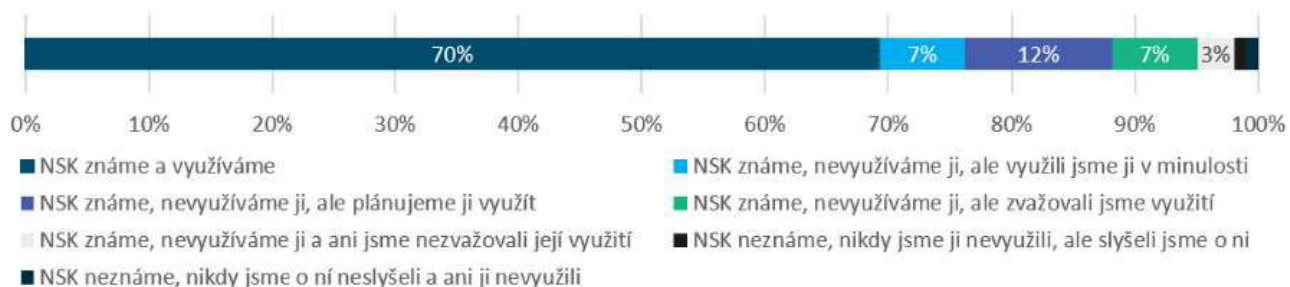

U otázky zaměřené na míru znalosti respondentů o NSK se procentuální zastoupení odpovědí lišilo více. Toto je zapříčiněno přidáním jedné odpovědi navíc. V prvním kole respondenti volili mezi 6 variantami a v druhém kole mezi 7. Přibyla varianta „NSK známe, nevyužíváme ji, ale plánujeme ji využít“, která byla zvolena 7 % respondentů. Při srovnání odpovědí, které zahrnují využívání NSK v současnosti nebo minulosti nebo plánování využití v budoucnosti, tak u obou kol tyto odpovědi dosahovaly úrovně 95 %.

Výsledky znalosti a využívání NSK v 1. kole:

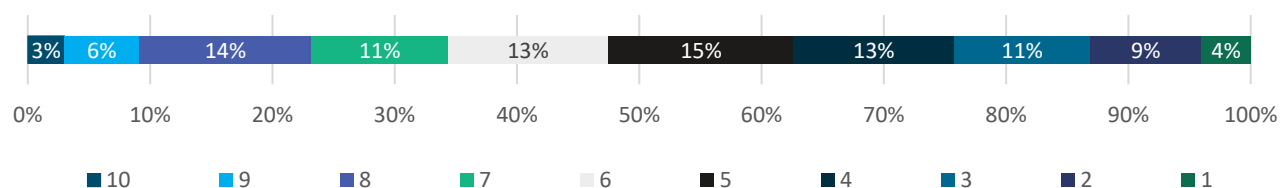
Výsledky znalosti a využívání NSK ve 2. kole:

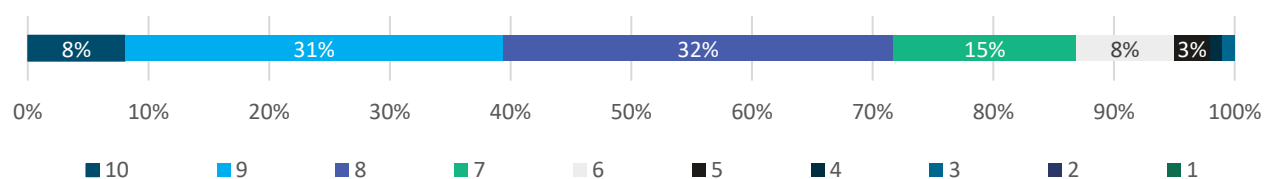
V 1. i 2. kole dotazníkového šetření Nejvíce respondentů využívali NSK za cílem výkonu práce spojené s rekvalifikacemi a profesními kvalifikacemi. V 1. kole byly konkrétně nejčastější variantou využití NSK doplnění profesní kvalifikace. Ve 2. kole to byla změna kvalifikace.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že došlo k výraznému nárůstu při ohodnocení povědomí/znalosti NSK (na stupnici od 1 do 10) u pracovníků určených pracovišť ÚP ČR po účasti na workshopu pořádaném projektem Upskilling (proti situaci před workshopem). Před workshopem nejčastěji pracovníci ÚP hodnotili své znalosti a povědomí na úrovni 5 (15 %), 8 (14 %) nebo případně 4 a 6 (13 %). Svou znalost na maximální úrovni, tedy na úrovni 10, ohodnotilo 3 % respondentů. Po workshopu nejčastěji pracovníci ÚP hodnotili své znalosti a povědomí na úrovni 8 (32 %) a 9 (31 %). Svou znalost na maximální úrovni, tedy na úrovni 10, ohodnotilo 8 % respondentů. Minimální úroveň povědomí a znalostí, tedy hodnotu 1, po workshopu ne zvolil žádný z respondentů. Před workshopem takto svou znalost ohodnotilo 6 respondentů (4 %).

Výsledky před workshopem:

Výsledky po workshopu:

We believe the information contained herein to be correct at the time of going to press, but we cannot accept any responsibility for any loss occasioned to any person as a result of action or refraining from action as a result of any item herein. Printed and published by © Moore Stephens International Limited. Moore Stephens International Limited, a company incorporated in accordance with the laws of England, provides no audit or other professional services to clients. Such services are provided solely by member and correspondent firms of Moore Stephens International Limited in their respective geographic areas. Moore Stephens International Limited and its member firms are legally distinct and separate entities. They are not and nothing shall be construed to place these entities in the relationship of parents, subsidiaries, partners, joint ventures or agents. No member firm of Moore Stephens International Limited has any authority (actual, apparent, implied or otherwise) to obligate or bind Moore Stephens International Limited or any other Moore Stephens International Limited member or correspondent firm in any manner whatsoever.

Moore Czech Republic s.r.o.

Karolinská 661/4

186 00 Praha 8

Czech Republic

www.moore-czech.cz